

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Stane:

Za celo leto K 15—
za pol leta 7:50
za četrt leta 3:80
za 1 mesec 1:30

Posamezna številka 40 vin.

Uredništvo in upravnništvo je v
Ptuj, Slovenski trg 3 (v starem
rotovžu), pritličje, levo.
Rokopisi se ne vrnejo.

Štev. 27

Ptuj, 28. septembra 1919

I. letnik

Tabor beguncev v Ptuj

Dne 25. septembra se je vršil v Ptuju imponanten shod beguncev iz zasedenega ozemlja. Udeležili so se pa delegatje iz Ljubljane, Celja, Maribora, iz Dolenjske in Koroške. Na prostornem trgu pred mestnim domom se je zbrala dvetisočglava množica. Nastopila je vrsta govornikov, ki so slikali prežalostno stanje naših beguncev in jih pozivljali, naj ne klonijo z glavo, ampak naj, če bo treba, tudi z orožjem v roki nastopijo proti pohlepemu sovražniku in si izvojujejo nazaj svojo sveto zemljo.

Po triurnem javnem shodu sta se prečitani in bili enoglasno sprejeti sledeči resoluciji:

Vsem zastopnikom velesil v Parizu

Celokupno zastopano ljudstvo iz po Italijanih zasedenega ozemlja, tako begunci kot izgnanci, v zastopstvu sporazumno s člani iz zasedenega ozemlja, katerim je po krivici nesvobodno izraziti svoje mnenje, izražajo v sledečem svojo voljo v obliki sledeče resolucije, sklenjene na Velikem Taboru v Ptuj, dne 25. septembra 1919:

1. Zastopstvo celokupnega ljudstva se zgraža nad kratkovidno in kruto obsodbo pariške konference glede narodnostnega prašanja in času neprimerne podjarmljenja enega najinteligentnejših narodov, ki prihaja v poštev pri strašni operaciji ljudi, ne poznajočih duše in trupla tega naroda, in opozarja na nemoralnost zahtev imperijalističnega, po židih inspiriranega Rima.

2. Velika skupščina konstatira, da so vse Velesile zastopane na mirovni konferenci dale popolno svobodo divjaškim narodom (Indija, Hindustan, Afrika) in so jih stvorile v posamezne države s popolno samostojno svobodo z ozirom na narodnostna, verska in upravna vprašanja.

3. V očigled temu se dviga celokupni naš narod kot en mož proti tem aspiraci-

jam in je pripravljen z vsemi sredstvi, naj si bodi tudi z življenjem zasigurati si svojo neodvisnost, svobodo in svojo voljo in po Italijanih sedaj zasedeno ozemlje, ki je izključno naša last.

4. Z orožjem v roki, ako ne gre drugače, bomo mi uveljavili svojo voljo in borili se za svobodno razvoje našega naroda; pripravljeni smo pri tem vstrajati v vojni do zadnjega moža.

5. Opozarjamo Velesile, da je čin vbupanega človeka — in v to so nas dovedli činitelji mirovne konference — strašen. V ta položaj smo prišli danes mi.

6. Ne iščite utehe v pokanju granat in razmesarjenih truplih, ampak delajte, kot naš narod želi, kulturno delo in izvajajte iz grozot vojske pravico, da težko preizkušeni naš narod pride v mirno delovanje in se mu povrne, kar je po krivici dosedaj izgubil.

7. Ako tudi niste gospodje dosedaj pojmovali modernega časa in evolucije sveta, naj Vam bo ta vsklik poslednji opomin, predno začne zopet nov krvavi ples na celem svetu, kateri bo vničil vse, kar je krivičnega in spravi vse sedanje domnevne sodnike sveta s površja.

Osrednji vladi Narodnemu predstavništvu in Jugoslovanski delegaciji mirovne koference v Beogradu.

Zastopstvo celokupnega ljudstva iz po Italijanih zasedenega ozemlja, zbrano na Velikem Taboru v Ptuj, dne 25. septembra 1919, protestira enoglasno proti brezbriznosti, katero kažejo poklicani faktorji Jugoslavije glede prašanja celega po Italijanih zasedenega ozemlja, oziroma prizadetega naroda, ter izraža svoje ogorčenje nad notranjo razkosanostjo političnih strank in medsebojno nemoralno ljubosumnostjo v prednjačenju za politično hegemonijo. Ne interes celokupnosti, ampak starokopitno neralno pehanje po osebnih koristih je gonilna sila v gotovih krogih. Od vojske izčrpani narod, pred vsem pa mi iz

svoje zemlje pregnani primorski Slovenci s studom in trpkostjo gledamo, ter dvigamo danes svarilen glas proti takemu počenjanju, ter svarimo enoglasno pred nadaljevanjem tega počenjanja, ker dnevi so šteti, ko pade kocka naše narodne usode.

Mi begunci in izgnanci smo edini v namenu, da si izvojujemo, če ne bo šlo drugače, na lastno pest pravico na zunaj in na znotraj, da pošljemo na lastno pest in odgovornost naše zastopnike v Pariz, ter organiziramo Narodno obrano doma in pri svojih bratih na severu za našo rešitev. Ideal naše misli je francoski narod, ki je z narodnim zastopstvom v Lotaringiji in Alzaciji dokazal, kaj znači volja naroda, ter izvojeval na ta način osvoboditev omenjenih provinc.

Sram nas je nadalje, da nam v tem oziru prednjačijo tudi zastopniki ljudske volje na Koroškem, ki so preko glave državnih faktorjev izvojevali s svojimi, po narodni volji izvoljenimi delegati v Parizu več, nego naši oficijelni zastopniki, ter smo, zaupajoč na lastno silo in pomoč severnih bratov, pričeli takoj rešilno delo v navedenem smislu.

Zahtevamo takoj pojasnila o tem, kaj se je storilo za nas ter prisegamo, da ne odjenjamo, dokler ni vse slovensko ozemlje rešeno iz rok zakletega sovražnika na jugozapadu.

Ptuj, dne 25. septembra 1919.

Narodni svet za po Italijanih zasedeno ozemlje.

Podrobnosti o današnjem shodu izidejo v posebni izdaji „Ptujskega lista.“

Nove smeri v vinoreji.

Vinarski ravnatelj Puklavac.

Štajersko vinarstvo je imelo v stari Avstriji teško stališče. Trpelo je vsled konkurence južnih pokrajev, posebno pa Ogrske, ki so proizvajale pod mnogo ugodnejšimi

Kraljičina je velela služabnikom, naj ju zvežejo in stražijo in je poslala po najmlajšega. Ta je šel rad in nerad; rad je šel, ker je kraljičina ljubil, nerad pa, ker se je bal za očeta, če bi se kraljičina maščevala. Močno mu je tolklo srce, ko je stopil pred njo. Pokleknil je in prosil odpuščanja. Pred letom si je želel slišati od nje samo eno besedo, sedaj pa se je prve besede bal. Beseda pa ni bila stroga, kajti kraljičini je krasen mladenič ugajal, in bila je vesela, da jo je ljubil in vse leto na njo mislil. Odpustila mu je, on pa ji je moral povedati, kako je vse bilo. Zdaj šele je spoznala hudobnost njegovih bratov. Pustila je kraljeviča v sobi, vzela meč in šla k onima dvema. Trikrat je zamahnila, trikrat ganila ustnice in dvoje trupel je ležalo brez glav na tleh. Služabniki so trupli odnesli, ona pa se je vrnila h kraljeviču, svojemu ženinu.

Stari kralj jez velikim veseljem sprejel sina in njegovo nevesto. Nevesta mu je vse razodela in kralj je strmel nad hudobnostjo starejših sinov in nad dobroto najmlajšega ter je rad blagoslovil njuno poroko. Kaj se je z onima sinovoma zgodilo, ni nihče vedel, kajti kraljičina je rekla, da sta ušla, ker se bojita kazni. Za nekoliko dni so slavili poroko. V vsej deželi ni bilo človeka, ki bi ne bil dobremu kraljeviču želel sreče. Saj se mu je tudi do smrti s krasno soprogo dobro godilo.

(Nadaljevanje sledi.)

Pravljice Božene Nemicove.

Prevedel Dr. P.

(Nadaljevanje.)

Tako je tudi storil in kmet ga je spremljal. Kaka radost je bila, ko je oče zagledal svojega ljubljence. Pripovedoval mu je takoj, da sta mu sinova ptiča sicer prinesla, toda ta noče peti. Kraljevič ni zinil niti besede, kaj se je z njim zgodilo in kaj sta mu naredila brata, pa tudi kmetu je prepovedal o tem govoriti. Nato je zahteval, naj mu pokažejo ptiča, in ko so mu kletko prinesli, je poklical ptička, ki je takoj spoznal znani glas in poletaval in zapel. Vsi so se čudili, videč, da kapljaj ptičku živa kri iz kljuna. Kraljevič je prestregel kapljice v zlato posodo in jih prinesel očetu. Jedva jih je oče použil, je bil zdrav.

Brata sta bila v strahu, da se bo kraljevič maščeval, a on se ni niti z besedico zmenil za to, dasi je imel pravico. Kar je bil doma, je živel bolj zase, najrajši je sedel v svoji sobi in se zabaval s ptičkom ali hodil na lov. Krasne speče vile ni mogel pozabiti.

Speča kraljičina se je prebudila, ko je odnesel kraljevič ptiča. S tem ptičkom je bila rešena kletve, toda nič ni vedela, kaj se je z njo zgodilo in kdo je bil pri njej. Istočasno z njo so se prebudili njeni ljudje, ki so bili z njo vred v gradu zakleti. Pregledala je grad in bilo ji je čudno, kam so izginile one tri reči, meč, vino in kruh, in kdo je ptiča odnesel.

V tistih časih je le malokdo znal čitati in pisati. Samo kralji in visoka gospoda so si plačevali učene može, ko so učili njihove otroke. Tako se je bila tudi naša kraljičina naučila, ker je bila visokega rodu. In kako je bilo dobro. Nekega dne je našel služabnik na mizi napisane besede in opozoril kraljično. Kraljična je čitala kraljičevo ime, kdaj je tam bil in zakaj. Sedaj je vedela, kdo je njen rešitelj. Takoj je sklenila, da ga poišče. Velela je ljudem, naj ji pripravijo vse za pot.

Prišla je najprej v mesto, kjer je kraljevič pustil meč. Ko se je pripeljala, so ji takoj pripovedovali o čudotvornem meču. Bila je vesela, da je prišla na sled, in se je dala pri kralju oglasiti ter ga prosila, naj ji vrne meč, ki se ji je izgubil iz grada. Kralj se ni obotavljal in ji je izročil meč. Peljala se je dalje. V drugem mestu je našla vino, v tretjem pa kruh, in oboje je dobila.

Nazadnje se je pripeljala v mesto, kjer je stanoval njen rešitelj. Takoj je poslala kralju služabnika s prošnjo, naj pošlje k njej sina, ki je odnesel ptiča iz zakletega gradu. Ona ni vedela, da ima kralj tri sinove, kralj pa ni vedel, da je najmlajši sin odnesel ptiča. Rekel je torej starejšima, ki sta šla h kraljičini, nadejajoč se bogatega plačila in upajoč, da si kraljičina izvoli enega izmed njiju za moža. A slabo sta neletela. Ko sta prišla h kraljičini, se je začudila, da prihajata dva; vprašala je, kaj je z mečem, vinom in kruhom, a ničesar nista vedela. Spoznala je, da sta hudobneža, in zagronila jima je s kaznijo. Tedaj sta priznala, da je njun brat prinesel ptiča.